

1. JAKSO - SÄÄNNÖT

Tavat, käytös, toisen kunnioittava kohtaaminen, huomaavaisuus, kohteliaisuus.

1. Ympäristö

- a. Tässä jaksossa ympäristö rakennetaan pedagogiikkaa tukevien periaatteiden mukaisesti ja laitetaan järjestykseen. Järjestelmällisessä ympäristössä perussääntöjä on vaivattomampaa noudattaa, ja tavaroista ja asioista on helpompi pitää huolta.
- b. Jokaisella tavaralla on oma paikkansa. On tärkeää, että se, missä kunkin tavaran paikka on, tehdään näkyväksi sekä aikuisille että lapsille. Esimerkiksi vihreän solun kynät merkitään vihreällä teipillä sen näkyväksi tekemiseksi, mihin kynät kuuluvat.
- c. Tavaroita on juuri sen verran kuin on oppilaitakin. Jos ryhmässä on 12 lasta, kyniä on 12, ja niistä pidetään tarkkaa huolta. Jokainen kynä löytyy tuokion jälkeen, ne asetetaan niille kuuluvalle paikalle. Ajatuksena on se, että jokainen esine ja asia on tarkoin harkittu, sillä on oma tärkeä tarkoituksensa, ja siitä pidetään hyvää huolta.

2. Päiväjärjestys

- a. Tarkoitus on rakentaa ja "ajaa sisään" päiväjärjestys, ja harjoittaa jokainen seuraamaan tätä päiväjärjestystä.
- b. Tarkoituksena on luoda rento ilmapiiri, jossa kaikki tietävät mitä tapahtuu seuraavaksi.
- c. Tärkeintä on rutiinin tarkka seuraaminen ensimmäisen jakson aikana. Myöhemmin on mahdollista tehdä pieniä tarkoituksenmukaisia muutoksia siinä tapauksessa että niillä on tarkoin harkittu syynsä.

3. Käyttäytyminen

- a. Lapset saavat selkeitä viestejä siitä millaisia toimintatapoja ja käytöstä heiltä odotetaan. Ei pitkiä puheita, vain selkeitä, lyhyitä, positiivisia, täsmällisiä viestejä joita on helppo seurata ja noudattaa.
- b. Talon aikuiset ovat "valmentajia". Jos lapsi käyttäytyy ei-toivotusti, se on aikuiselle viesti painottaa sitä, millaista toimintaa lapselta odotetaan. Tämä

mahdollisuus hukataan jos sääntöihin perehdyttämistä tapahtuu EI-ilmaisujen kautta. Siitä syystä ei käytetä "Ei saa"-ym. ilmaisuja. Sen sijaan lapselle kerrotaan selkeästi mitä häneltä odotetaan.

- c. Aikuisen pitkät "saarnaavat" sääntöpuheet sisältävät usein piiloviestejä aikuisten turhautuneisuudesta sekä siitä, että lapsi on epäonnistuja. Jokaisella lapsella on lupa harjoitella, ja se sisältää oikeuden myös epäonnistua toisinaan. Epäonnistuminen ei ole maailmanloppu, vaan mahdollisuus toimia paremmin seuraavalla kerralla.

4. Säännöt

- a. Yksinkertaistetaan sellaiset ratkaisut joita ei ole helppo noudattaa.
- b. Jokaista sääntöä tulisi olla helppo noudattaa. Jos ei ole, sääntöä on syytä muuttaa yksinkertaisemmaksi.

5. Aikuisen rooli

- a. Jokaisen aikuisen rooli on tarkoin määritelty, ja myös heillä on yksinkertaiset toimintaohjeensa joita noudatetaan.
- b. Helpottaa ja yksinkertaistaa työtä, jolloin aikuiset voivat keskittyä lapsiin. Vältetään toimintatapoja, jossa jatkuvasti joutuu kysymään "Voinko..., tehdäänkö nyt niin että...pitäisikö meidän....mitä sinä ajattelit..."
- c. Jokaisen aikuisen, että lapsen roolin määrittelemisen päivän kulussa auttaa talossa toimivia tietämään mitä heiltä odotetaan. Tämä tekee ympäristöstä turvallisemman ja rennomman.

6. Rutiinit

- a. Päivä alkaa ja päättyy aina samalla tavalla. Ryhmäkokoontuminen alkaa aina yhteisellä kokoontumisella: ollaan piirissä, otetaan toisia käsistä kiinni, ja lausutaan tervehdys "Tervetuloa piiriin (tms.). Lopuksi tehdään samoin ja kiitetään "Kiitos tuokiosta (tms.)" Tai yksi lapsista käy kättelemässä kaikki muut ja toivottaa heidät tervetulleeksi piiriin/tuokioon.
- b. Aloitus- ja lopetusrutiini kertoo sekä lapselle että aikuiselle, että tuokioissa aikuisella on ohjat käsissään. Se myös orientoi edessä olevaan tuokioon ja edesauttaa ryhmäkoheesio syntymistä.
- c. Rutiinin muodolla ei sinänsä ole väliä, oleellista on tietty samanlaisena toistuva, myönteinen protokolla joka ryhmässä luodaan. Protokolla myös

tarjoaa lapselle mahdollisuuden koskettaa, olla toisia lähellä ja harjoitella hyviä tapoja (esim. kättely, silmiin katsominen...)

7. Risti-istunta

- a. Risti-istunta on asento, joka rentouttaa ja parantaa verenkiertoa. Lapselle se merkitsee kehon rentoutumista ja auttaa vapauttamaan stressiä ja jännitystä.
- b. Jokainen tuokio alkaa lyhyellä hiljentymisellä risti-istunnassa. Se tyynnyttää lasta ja auttaa häntä keskittymään edessä olevaan asiaan.

8. Laulaminen

- a. Laulaminen luo myönteisiä tunteita ja endorfiinia, "ilohormonia". Laulaminen vähentää hermostuneisuutta ja huonotuulisuutta. Ilo on mieliala, joka edistää tehokkaimmin oppimista.

9. Sääntöjen noudattaminen

Kouluissa säännöt aiheuttavat monenlaisia kohtaamisia opettajien ja oppilaiden välille ja toisaalta luovat lapsille turvallisuuden tunnetta sekä antavat käyttäytymiselle rajoja ja ohjausta. Säännöistä on mielekästä keskustella etukäteen, jottei niitä jouduttaisi perustelemaan myöhemmin, sääntörikkomuksen jälkeen. Lasten on hyvä olla itse mukana pohtimassa sääntöjä ja luomassa puitteita yhteiselle toiminnalle: sääntöjen noudattaminen vahvistuu, kun on itse ollut mukana päätöksenteossa. Yhteisymmärrykseen säännöistä ei ole aina mahdollista päästä, mutta keskustelu ja pohdinta niiden tiimoilta on tärkeää.

Lasten kanssa suoritettava sääntöjen yhteinen laatiminen on yksi tärkeimmistä keinoista herättää yhteishenkeä ja vastuunottoa: säännöistä keskustelun kautta lapset voivat paremmin ymmärtää niiden merkityksen ja perustelut sekä sitoutua niihin ja ottaa vastuuta luokan yleisestä ilmapiiristä.

- a. Rauhallinen jonossa kävely on yksi näkyvimmistä ryhmän rauhallisuutta määrittävistä indikaattoreista. Ryhmä joka on rentoutunut ja pystyy kävelemään jonossa rauhallisesti ja tyyneästi, todennäköisesti myös kunnioittaa ryhmän ja talon sääntöjä, toisia, ja toimii moitteettomasti arjen askareiden parissa.
- b. Hauskojen harjoitteiden samanaikainen tekeminen helpottaa jonoharjoittelua: hypyt, loikat, hölkkä, kääpiö- ja jättiläiskävely, ja muut erilaiset tavat liikkua

- c. "Mallin kautta oppiminen". Aikuinen on roolimalli, jonka on myös noudatettava sääntöjä. Kun aikuinen noudattaa sääntöjä. Myös aikuisen on tärkeää olla ajoissa valvonnoissa, tuokioissa, ja huolehtia tavarat paikoilleen.

10. Millimetritarkkuus työskentelytilojen siisteydessä

- a. Sääntöjen perillemenon eräs keskeisimpiä taitoja on kyky pitää paikat järjestyksessä ja säilyttää positiivinen asenne "harjoitus tekee mestarin". Myönteinen palaute aikuiselta AINA kun siihen on pientäkin syytä auttaa lasta kehittämään itseuria ja hyvää henkeä.
- b. Tärkeä kohta on se kun lapsi tulee ilmoittamaan olevansa valmis töidensä loppusiivoamisessa, muttei kuitenkaan ole tehnyt riittävän hyvää jälkeä. Aikuinen tehtävä on silloin huomioida se hyvä mitä lapsi on jo saanut aikaan, ja antaa tehtäväksi jatkaa vielä vähän: "Hienoa, huomaan että olet siivonnut jo tosi paljon. Kun vielä teet.... niin sitten on valmista."

11. Ryhmän lapset ja aikuiset valmistavat ryhmän säännöt

- a. Lasten osallisuus ryhmän sääntöjen luomisessa, jotta lapsen ymmärrys sääntöjen merkityksestä kasvaa. On tärkeää, että säännöt rakentuvat ajatukselle "näin tehdään", eivät "näin ei saa tehdä."
- b. Kysymys "entä jos" ohjaa viemään lasten kanssa käytävää keskustelua tahdottuun suuntaan.

12. Vahvuuksien harjoittelu

- a. Harjoitellaan myös sellaista jossa lapset ovat hyviä, ja myös sellaisia joissa he ovat parempia kuin aikuiset.
- b. Vahvojen asioiden harjoittelu kehittää myönteistä minäkuvaa ja vahvistaa lapsen kuvaa itsestä voimaantuneena toimijana. Jos lapsella on heikko itsetunto, voi aloittaa helpoista tehtävistä. Positiivinen palaute jopa aivan pienistä onnistumisista on hyvä lähtökohta itsetunnon kehittymiselle.
- c. On myös tärkeää tehdä asioita, joissa lapset ovat hyviä, mutta jotka ovat aikuiselle outoja tai joissa aikuinen ei ole taitava. Runon opettelu, kertominen 12:lla. Toista kunnioittava kohtaaminen on paitsi sitä että lapset kunnioittavat toisia, myös sitä että aikuinen kunnioittaa lasta ja hänen taitojaan. Aikuinen toimii hyvänä esimerkkinä siinä, ettei aina ole paras, vaan itsekin harjoittelee asioita ja oppii myös lapsilta.

- d. Oman vuoron odottaminen, puheenvuoron pyytäminen, kiitos, ole hyvä ja anteeksi.
- e. Toisen oikeuksien kunnioittaminen; oma nimi, oma tila, omat tavarat.
- f. Positiivisen ja rakentavan palautteen antaminen ja vastaanottaminen.

1. jakso - Myönteinen palaute ja rohkaiseminen

Myönteinen palaute, joka keskittyy siihen mitä lapsen tulee harjoitella, on tehokkain tapa auttaa lasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti. Tässä ideoita lapsen kannustamiseen 1.kauden aikana.

Kunnioittaminen - ”Tiedät kyllä paljon kivistä-avaruudesta-hamstereista!”

Käytös - ”Nyt sinä toimit hyvin!”

Hyvät tavat - ”Olipa reipas kädenpuristus!” ”Sepä oli kivasti sanottu!”

Toiminta - ”Huomasitko, olit ystävällinen hänelle, ja nyt sait myös häneltä takaisin ystävällisyyttä!”